

Príprava Akčného plánu ochrany vôd CHVO Žitný ostrov **Informácia pre verejnosť**

Vízia

Víziou je zabezpečiť nadradenosť verejného záujmu ochrany vôd v CHVO Žitný ostrov tak, aby využitie zdrojov pitnej vody pre zásobovanie obyvateľstva malo prioritu pri krajinnom a územnom plánovaní pred hospodárskym a iným využitím územia.

Východiská

Úloha spracovať Akčný plán vyplýva z návrhu Koncepcie vodnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, cieľ 5.1 - účinná ochrana vodárenských zdrojov. Opatrenia cieľa 5.1. sa sústreďujú na úpravu legislatívnych predpisov pre podmienky vymedzovania ochranných pásiem vodárenských zdrojov a premietnutie do územnoplánovacej dokumentácie. Ochrana zdrojových oblastí pitných vôd bude mať prednosť pred inými aktivitami.

Akčný plán je príspevkom k plneniu environmentálnych cieľov rámcovej smernice o vode – dosiahnutie dobrého stavu všetkých vôd. Všetky útvary podzemných vôd vymedzené na území Žitného ostrova boli vyhodnotené v riziku nedosiahnutia dobrého chemického stavu do roku 2027 (druhá aktualizácia Vodného plánu Slovensko, 2021). Akčný plán bude reagovať aj novú smernicu EU 2020/2184 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu, ktorej cieľom je ochrana zdravia ľudí pred nepriaznivými účinkami kontaminácie vody určenej na ľudskú spotrebu.

Vstupná správa

Pred definovaním konkrétnych opatrení Akčného plánu, odborné skupiny spracujú vstupnú správu, ktorej cieľom je popísať najväčšie ohrozenia vôd v CHVO Žitný ostrov a analyzovať súčasný stav monitorovania podzemných vôd, hodnotenia stavu podzemných vôd a využívania vôd. Druhou úrovňou analýzy je kritické zhodnotenie legislatívnych a administratívnych nástrojov a postupov v rozhodovaní štátnej a verejnej správy o využívaní územia CHVO Žitný ostrov. Tieto informácie budú slúžiť na definovanie problémov a následne spracovanie AP CHVO Žitný ostrov.

Navrhovaná štruktúra Vstupnej správy:

- Charakteristika CHVO Žitný ostrov (klimatické, fyzicko-geografické, geologické, hydrologické, pôdne pomery, charakteristika územia z pohľadu biodiverzity)
- Využitie územia (urbanizácia územia, vodárenské zdroje, poľnohospodárske činnosti, priemyselné prevádzky)
- Monitorovanie a hodnotenie stavu útvarov podzemných vôd na Žitnom ostrove
- Zdroje ohrozenia kvality vôd v CHVO Žitný ostrov (environmentálne záťaž, územný rozvoj, odbery podzemných vôd, vypúšťanie komunálnych a priemyselných vôd, ohrozenie z difúzných zdrojov znečistenia)
- Legislatívny a administratívny rámec (právna úprava, rozhodovanie a plánovanie v území)

Strom problémov

Spracovanie Akčného plánu vychádza z Metodiky a inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií (č. uznesenia 197/2017). Strom problémov bude základom pre definovanie priorít na nasledujúce roky a taktiež pre jednotlivé ciele, opatrenia a aktivity, ktorými chceme dosiahnuť efektívnu ochranu vôd žitného ostrova. Ako problémy sú definované nechcené, nežiadúce alebo nevyriešené podmienky, situácie a javy. Na začlenenie problémov do skupín bude využitá analýza PESTLE (zoskupovanie problémov do kategórií).

Odborné skupiny a zapojenie širšej odbornej a laickej verejnosti

Na tvorbe Akčného plánu budú pracovať odborné skupiny zamerané na:

- Monitorovanie územia
- Ohrozenie územia
- Rozhodovanie a plánovanie v území
- Analýza legislatívy
- Geo-technologické inovácie
- Financovanie

V každej odbornej skupine budú pôsobiť odborníci a odborníčky rezortných organizácií ministerstva životného prostredia a dotknutých ministerstiev (najmä MPaRV SR, MV SR, MZ SR) spolu so zástupcami verejnej a štátnej správy a vodárenských spoločností v území Žitného ostrova.

Účast' verejnosti bude podporovaná prostredníctvom týchto nástrojov:

- Informatívne webináre/konferencie (minimálne dve podujatia počas prípravy Akčného plánu)
- Tematické workshopy pre vybrané problémy s účasťou konkrétnych cieľových skupín, štruktúrovaná diskusia
- Dotazník pre všetky zainteresované subjekty (na začiatku a konci procesu prípravy Akčného plánu)
- Prizývanie odbornej a laickej verejnosti na stretnutia odborných skupín
- Hodnotenie Akčného plánu v procese strategického hodnotenia (zákon 24/2006 Z.z.)
- Pravidelné informovanie prostredníctvom web stránky a sociálnych sietí.

Akčný plán

Ciele a opatrenia Akčného plánu budú formulované v nasledovných oblastiach

- právna úprava ochrany vodných zdrojov
- plánovanie a koordinovanie vodného plánovania s územným a krajinným plánovaním
- zabezpečenie odkanalizovania obcí v CHVO
- zabezpečenie kontroly znečistenia z jestvujúcich prevádzok a environmentálnych záťaží
- monitorovanie a jeho administratívne a finančné zabezpečenie
- administratívne a rozhodovacie schémy a informovanie verejnosti.

Pre každé opatrenie bude stanovený indikátor plnenia, časový rámec a zdroj financovania s odhadom investícií.

Harmonogram

Štruktúra, výstupy, harmonogram													
mesiac		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Časť I: Východiská													
Charakteristika územia													
Popis problémov/ stresových faktorov			K										
Analýza východiskového stavu													
	legislatíva				W								
	plánovanie				W								
	monitorovanie												
	hodnotenie stavu vôd												
	informačný systém				W								
	rozhodovanie v území				W								
Strom problémov				D			Správa						
							W						
Časť II: Akčný plán													
	opatrenia												
	financovanie												
	hodnotenie a monitorovanie AP												
									K	D			
Časť III: Schvaľovací proces													
	SEA												
	MPK, vláda												

K – konferencie, W – workshopy, D – dotazník, MPK – medzirezortné pripomienkové konanie

Kontakt a informácie

Sekcia vôd MŽP SR, generálny riaditeľ Ing. R. Havlíček
 Koordinátorky: Ing. D. Thalmeinerová, CSc. a JUDr. A. Veselá

Bratislava, 8.3.2022